

2. Закон України «Про податок на додану вартість». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168/97-вр> (дата звернення: 12.01.2019).

3. Інструкція з бухгалтерського обліку податку на додану вартість. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-97> (дата звернення: 13.01.2019).

ПОДАТКОВЕ ПЛАНУВАННЯ ЯК ЗАСІБ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Тиха А.О.

*Науковий керівник: Бочарова Н.А., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Одним з основних методів мінімізації податкової політики підприємства є податкове планування. Як відмічає В.М. Рожелюк, податкове планування – це розробка методів і способів, спрямованих на зниження податкового навантаження, збільшення оборотних засобів після сплати податків, зборів та платежів, які суттєво сприяють удосконаленню методів господарювання, підвищенню рентабельності виробництва, фінансової стійкості і виконання ним зобов'язань перед бюджетом, банками, інвесторами та іншими кредиторами [1]. В основі податкового планування лежить максимальне використання усіх передбачених законом пільг. Елементи податкового планування, навіть якщо воно спеціально не організується та не реалізується, є в діяльності кожного підприємства. Проте ефективність податкового планування значно підвищується за умови його правильної та цілеспрямованої організації, яка передбачає розробку плану, мети і завдань податкового планування, а також опрацювання та реалізацію схем мінімізації податкових платежів.

Застосовуючи методи аналізу, синтезу, логічного узагальнення та системного підходу формуємо систему податкового планування на АТП, яка буде розглядатися на трьох рівнях: стратегічному, поточному та оперативному. На кожному з цих рівнів виконується конкретно визначені етапи.

Стратегічне планування здійснюється на період від одного до трьох років. Його метою є визначення податкової стратегії на майбутній період як складової загальної частини фінансової стратегії. Воно здійснюється на підставі загальної економічної стратегії підприємства, виходячи з мети його діяльності. Головним завданням податкового планування є підвищення добробуту власників підприємства за рахунок збільшення отриманих доходів та прибутку й зменшення податкових платежів, які є частиною загальних витрат підприємства. Стратегічне планування включає такі етапи:

I. Розробка податкової стратегії, виходячи з загальної стратегії економічного розвитку і прогнозування зовнішніх податкових умов та пільг з врахуванням можливих змін податкового законодавства і економічної політики регіональних органів місцевого самоврядування.

II. Дослідження зовнішніх факторів.

III. Формування стратегічних цілей податкового планування.

IV. Врахування регіональних особливостей функціонування підприємства – цей етап податкового планування пов'язаний з регіональною диверсифікацією діяльності підприємства, що дозволяє використовувати податкові переваги окремих територій.

V. Врахування особливостей фінансово-господарської діяльності АТП – найбільш суттєвими і «важкими» податками, які сплачують підприємства у процесі здійснення своєї господарської діяльності є: податок на прибуток, податок на додану вартість.

Поточне планування здійснюється на період до одного року з розбивкою по кварталам. Воно базується на розробленій податковій стратегії, а також на загальній економічній стратегії підприємства на поточний період і розробляється по окремих видах діяльності підприємства та за такими етапами:

1. Вибір однієї з існуючих організаційно-правових форм підприємницької діяльності.
2. Аналіз усіх можливих форм договорів.
3. Врахування прямих і непрямих податкових пільг, податкових кредитів.
4. Оцінка ризику здійснення правопорушень.
5. Складання плану податкових платежів.
6. Розробка податкового календаря.

Оперативне планування, сутність якого полягає в розробці короткострокових планових платежів (на період до 1 місяця). Особливостям цього виду планування є приділення значної уваги змінам, які відбуваються в законодавчій базі. Він включає такі етапи:

I. Визначення можливості появи і впливу непередбачених ситуацій на процес планування податкових платежів.

II. Аналіз можливості виникнення змін в порядку і методиці елементів податкового процесу.

III. Планування сум податкових платежів на наступний період.

Після завершення податкового планування, підприємство може зробити оцінку його ефективності. Така оцінка дозволить підприємству оцінити зниження рівня податкового навантаження на підприємство; рівень впливу окремих заходів на величину податкових зобов'язань підприємства; ефективність податкового планування та податкової стратегії загалом.

Таким чином, у процесі податкового планування не тільки визначаються можливості мінімізації оподаткування, але і оцінюється вплив прийнятих рішень на поточну діяльність та перспективу.

Література:

1. Рожелюк В.М. Податкове планування на підприємствах в умовах ринкового середовища. Збірник наук. праць Академії ДПС України. 2002. № 4(18). С. 400-402.

2. Іванов Ю.Б., Майбуров І.А. Податкова політика: теорія методологія, інструментарій. Х.: ВД «ІНЖЕК», 2010. 492 с.

3. Атамас П.Й. Облік та оподаткування підприємств малого бізнесу. К.: Центр учбової літератури, 2012. 416 с.

4. Кізіма А.Я. Податкове планування у системі податкового менеджменту. *Фінанси України*. 2003. № 2. С. 15-20.

ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ ЯК ЗАСІБ ДОСЯГНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Ткач І.С.

*Науковий керівник: Курчата І.М., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Досягнення стійкого економічного зростання неможливе без організації протидії кризовим явищам і відродження ефективного функціонування підприємств, яке потребує розробки теорії та практики моніторингу процесів господарювання. Існуюча необхідність відстеження фінансової стабільності підприємства, аналіз та оцінка переваг і недоліків при порівнянні з конкурентами, короткострокове прогнозування щодо покращення умов господарювання дозволили обґрунтувати методіку моніторингу фінансової конкурентоспроможності.

Основними цілями фінансового моніторингу мають бути: оцінка наявного потенціалу підприємств, груп підприємств, районів, міст, регіонів; укрупнена вартісна інвентаризація активів і зобов'язань; підвищення фінансової стійкості підприємств, виявлення існуючих резервів, а також визначення можливості відновлення або втрати платоспроможності на підприємствах; вдосконалення нормативної бази фінансово-економічного аналізу; проведення робіт по реструктуризації заборгованості; впорядкування розподілу засобів державної і регіональної підтримки підприємств; підвищення фінансової стійкості регіонів; розвиток конкурентного середовища, зниження рівня монополізму.

Для ефективного функціонування системи постійного моніторингу підприємств, галузей і регіонів повинні бути сформовані певні фінансові кадрові, організаційні, технічні, інформаційні передумови, а на меті моніторингу фінансової стійкості є створення системи постійного спостереження за змінами найважливіших фінансових показників, що характеризують конкурентні переваги серед учасників конкурентної боротьби в умовах постійної зміни кон'юнктури, та поглиблене розуміння і вивчення тенденцій розвитку підприємств для сприяння прийняттю обґрунтованих рішень щодо ефективного управління підприємством.

Принципово важливим є комплексність у підході до розробки та впровадження системи моніторингу фінансового стану підприємства, тобто дослідження за допомогою діагностичного апарату як статичного стану об'єкта, так і його розвитку у часі. З цією метою запропоновано наступну схему системи моніторингу фінансового стану підприємства (рис. 1) та визначено характеристики елементів даної системи.